

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/128/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013202178
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1013202178.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: JUDr. X. M., nar. XX. W. XXXX, bytom U., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne o starobnom dôchodku zo dňa 31. októbra 2013 č. XXX XXX XXXX X, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Sd/215/2013-22 zo dňa 16. mája 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Sd/215/2013-22 zo dňa 16. mája 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 31. októbra 2013 č. XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2014 Z. z. (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 1. septembra 2013 z dôvodu, že rozhodnutím generálneho riaditeľa ZVJS útvar sociálneho zabezpečenia bol navrhovateľovi od 1. decembra 2001 priznaný starobný dôchodok podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. Priznaný starobný dôchodok navrhovateľa sa za výsluhový dôchodok iba považuje, o jeho zvýšenie za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. decembri 2003, môže požiadať MV SR, na ktoré odporkyňa prevedie uhradené poistné na starobné poistenie.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne podľa § 250i ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný.

Ako uviedol krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku navrhovateľ dovíšil dôchodkový vek 55 rokov dňa 12. mája 2001, pretože bol zamestnaný najmenej 25 rokov a službu vykonával najmenej 20 rokov.

Starobný dôchodok mu bol priznaný podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. od 1. decembra 2001 osobitným orgánom sociálneho zabezpečenia, GR ZVJS SR. Starobný dôchodok je zo strany MV SR naďalej vyplácaný. Po ukončení služby bol naďalej navrhovateľ povinne dôchodkovo poistený vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Z tohto dôvodu sa domnieval, že mu vznikol nárok na priznanie ďalšieho v poradí druhého starobného dôchodku, s čím sa krajský súd nestotožnil.

Poukázal na to, že do 1. mája 2002, t. j. do účinnosti zákona č. 328/2002 Z. z., bola otázka sociálneho zabezpečenia / poistenia riešená v jednom zákonnom predpise, a to v zákone č. 100/1988 Zb. Ak išlo o poistencov, vykonávajúcich službu v ozbrojených zložkách (vojak, policajt, príslušník ZVJS a pod.), rovnako sa o dôchodkových dávkach rozhodovalo podľa zákona č. 100/1988 Zb., jeho piatej časti, pričom na rozhodnutie o dávkach sociálneho zabezpečenia nebola vecne príslušná odporkyňa. Na rozdiel od stavu po prijatí zákona č. 328/2002 Z. z. sa pre nárok a výšku starobného dôchodku započítavala i doba, získaná mimo výkonu služby, ako napr. štúdium a civilné zamestnanie.

V zmysle tejto zákonnej úpravy bol navrhovateľovi na to kompetentným orgánom priznaný starobný dôchodok. Pre nárok bola započítaná doba učebného pomeru od 12. mája 1964 do 30. júna 1964, ako aj doba civilného zamestnania a evidencie na úrade práce (Pov. Strojárne Pov. Bystrica, Tŕ. želežárny Trinec, VÚIS, ÚpaKM).

Po jeho priznaní došlo u príslušníkov ozbrojených zložiek k osobitnej zákonnej úprave dôchodkových dávok, a to v zák. č. 328/2002 Z. z. Terminológia jednotlivých zákonných predpisov nie je rovnaká. Zákon č. 328/2002 Z. z. nepozná druh dávky s názvom „starobný dôchodok“. Keďže však nárok na dávku a výplatu dávky, priznanej podľa § 100/1988 Zb. nezanikol podľa § 125 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. sa starobný dôchodok považuje za výsluhový dôchodok, t. j. druh osobitnej dôchodkovej dávky, zavedenej do nášho právneho poriadku práve touto právnou normou. Ako už bolo súdmi opakovane judikované, priznaný starobný dôchodok si naďalej zachováva charakter tejto dávky, za výsluhový sa iba považuje. Nejedná sa o výsluhový dôchodok podľa § 38 a § 39 zákona č. 328/2002 Z. z., pre výšku ktorého je smerodajná výlučne doba služby. Tieto dávky nemožno preto vzájomne zamieňať (porovnaj napr. 4So 189/2007, 4So 113/2007).

Krajský súd ďalej uviedol, že navrhovateľ po priznaní starobného dôchodku bol naďalej zamestnaný do 30. septembra 2013. Za toto obdobie si uplatňuje u odporkyni priznanie starobného dôchodku, pričom ako už bolo súdmi opakovane judikované priznanie rovnakej dôchodkovej dávky podľa zákona č. 100/1988 Zb. vylučuje priznanie rovnakej dôchodkovej dávky podľa zákona č. 461/2003 Z. z., vrátane postupu podľa ustanovenia § 273 ods. 5, na ktoré navrhovateľ poukazuje.

Podľa názoru krajského súdu je ustálenou praxou odporkyne, súladnou s ustanovením § 112 zákona č. 461/2003 Z. z., aby v prípade zistenia relevantných skutočností menila výšku odporkynou priznanej dávky. Táto potreba zmeny často vyplýva práve z predĺženia obdobia dôchodkového poistenia. Podľa názoru súdu odporkyňa však s ohľadom na priznaný a vyplácaný starobný dôchodok navrhovateľa, nemôže meniť výšku tejto dávky, pretože o starobnom dôchodku navrhovateľa nerozhodla. Podľa názoru súdu je vylúčené, aby odporkyňa menila právoplatné rozhodnutie iného správneho orgánu. Priznaný starobný dôchodok je preto možné zmeniť s ohľadom na ďalšiu dobu dôchodkového poistenia len tým orgánom, ktorý starobný dôchodok priznal. V prípade navrhovateľa ide teda o MV SR. Je na navrhovateľovi, aby o zvýšenie starobného dôchodku tento správny orgán požiadal. Mechanizmus refundácie uhradeného poistného na starobné poistenie od odporkyne na MV SR je obom stranám známy, vyplývajúci tiež z judikačnej praxe Najvyššieho súdu SR.

Takisto podľa názoru krajského súdu sa navrhovateľ mylne domnieva, že v jeho prípade bolo potrebné aplikovať článok 33 ods. 1 Dohovoru č. 128. Aplikácia tohto článku prichádza do úvahy u tých osôb, ktoré poberajú výsluhový dôchodok. Potreba jeho aplikácie vyplýva práve zo skutočnosti, že pri výsluhových dôchodkoch, priznaných podľa zákona č. 328/2002 Zb., sa prihliada výlučne na dobu služby, čo však nie je navrhovateľov prípad. Na navrhovateľa ani nedopadá ustanovenie § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z., pretože dovŕšil vek potrebný na nárok na starobný dôchodok pred 1.

januárom 2004 a súčasne splnil podmienky nároku na túto dávku, čo je nepochybné z rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku zo dňa 6. decembra 2001.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie a žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby zmenil rozsudok krajského súdu, zrušil rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Podľa jeho názoru krajský súd pri svojom rozhodovaní nezobral do úvahy námietku navrhovateľa a to, že v jeho prípade mu pre výšku starobného dôchodku nebola zohľadnená odpracovaná doba od 1. decembra 2001 do 31. decembra 2003, ktorá by mu nemohla byť v súlade s ustanovením § 67 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. zhodnotená jeho bývalým zamestnávateľom GR ZVJS SR, ktorý mu vypláca výsluhový dôchodok. Podľa jeho názoru za uvedenú dobu by mu mala dôchodok vyplácať sociálna poisťovňa, pretože tam boli zasielané zrážky od jeho bývalých zamestnávateľov na dôchodkové poistenie.

Odporkyňa zotrvala na vecnej správnosti napadnutého rozsudku a jej rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporkyne, ktorým bola navrhovateľovi zamietnutá žiadosť zo dňa 25. septembra 2013 o starobný dôchodok od 1. septembra 2013.

Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 10 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú k 31. decembru 2013.

Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z. z. v konaniach o nároku na dôchodok a jeho výplatu z dôchodkového poistenia, ktorý vznikol pred 1. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Sociálna poisťovňa pri posudzovaní nároku navrhovateľa na starobný dôchodok a pri určovaní dôchodkového veku v súvislosti so zaradením výkonu služby do I. kategórie funkcií vychádzala jednoznačne v súlade s ustanovením § 2, § 14 ods. 4, § 132 a § 175 zákona č. 100/1988 Zb.

Podľa § 21 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol dôchodkový vek.

- a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,
- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevezený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e),
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) rokov,
- d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i) až l), alebo
- e) 60 rokov

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie

funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 235/1992 Zb. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby do I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Nakoľko navrhovateľ získal najmenej 25 rokov zamestnania a v službe získal najmenej 20 rokov v I. kategórii funkcií vznikol mu nárok na starobný dôchodok podľa § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. od 12. mája 2001. Starobný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný rozhodnutím GR ZVJS SR č. 12159/30-2001 dňa 6. decembra 2001 od 1. decembra 2001.

Podmienky nároku na dôchodok s prihliadnutím na znížený dôchodkový vek podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. posúdil a sumu starobného dôchodku aj so zohľadnením dôb zamestnania získaných vo všeobecnom systéme už určil útvár sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR.

Odvolací súd poukazuje na to, že starobný dôchodok, ktorý je aj naďalej vyplácaný Ministerstvom vnútra SR sa za výsluhový iba považuje, naďalej zostáva starobným dôchodkom, priznaným podľa zákona č. 100/1988 Zb., pre priznanie ktorého navrhovateľ k 1. decembru 2001 splnil všetky zákonné podmienky.

Pretože navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok podľa § 132 a § 133 zákona č. 100/1988 Zb. MV SR a na určenie sumy tohto dôchodku bolo zohľadnené zaradenie doby služby v I. kategórii funkcií a tiež boli započítané aj doby zamestnania získané vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia, navrhovateľovi nevznikol nárok na ďalší starobný dôchodok.

V súlade s § 67 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov má navrhovateľ možnosť za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. decembri 2003 podľa zákona č. 461/2003 Z. z. požiadať o zvýšenie už priznaného výsluhového dôchodku, ktorého suma bola určená podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, útvár sociálneho zabezpečenia, ktorý dôchodok vypláca. Výsluhový dôchodok v tomto prípade zvýši útvár sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky po prevedení poistného na starobné poistenie od Sociálnej poisťovne na žiadosť útvaru sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 od. 1, 2 O.s.p. potvrdil, pričom sa stotožnil s právnym posúdením veci, ktoré krajský súd náležite odôvodnil.

Námietky navrhovateľa neboli tak spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.